

PRZYKŁADOWE ZADANIA ORGANICZNE

ZWIĄZKI ZAWIERAJĄCE AZOT

Zadanie 1127 (1 pkt)

Uszereguj podane związki według rosnącego pH w roztworze wodnym. Właściwy porządek podaj zapisując go wzorami półstrukturalnymi.

- ⇒ Etyloamina
- ⇒ Fenol
- ⇒ Amoniak
- ⇒ Etanol
- ⇒ Aminobenzen (anilina)

Zadanie 1128 (2 pkt)

Poniżej przedstawiono schemat syntezy pewnego związku organicznego.

Zidentyfikuj związki organiczne A – B. W tym celu podaj ich wzory półstrukturalne.

Związek A	Związek B

Zadanie 1129 (1 pkt)

Do wytrącania mocznika z moczu podczas analizy lekarskiej stosuje się reakcję z kwasem azotowym (V). Powstaje wówczas nierozpuszczalny, biały osad azotanu (V) mocznika. Zapisz tę reakcję wykrywania mocznika.

Zadanie 1139 (1 pkt) Pr.XII/2005/A1

Wskaż nazwę procesu, który zajdzie, gdy do białka jaja kurzego dodamy alkohol etylowy.

- A. Kondensacja
- B. Denaturacja
- C. Peptyzacja
- D. Estryfikacja

Zadanie 1140 (2 pkt) Pr.XII/2005/A1

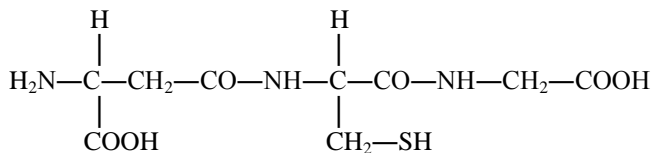
Glicyna jest najprostszym aminokwasem o wzorze $\text{H}_2\text{N}-\text{CH}_2-\text{COOH}$.

Napisz wzory półstrukturalne (grupowe) jonów, które tworzy glicyna w roztworach:

- a) o pH = 9 .....
- b) o pH = 3 .....

Zadanie 1146 (3 pkt) V/2005/A2

Glutation o wzorze:

jest tripeptydem występującym w żywych komórkach.

Napisz wzory aminokwasów, które powstaną w wyniku całkowitej hydrolizy tego związku.

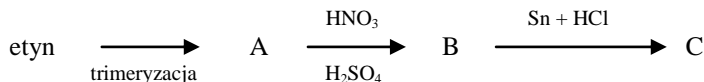
Wzory: .....

Zadanie 1147 (3 pkt) Pr.XII/2004/A1

Używając wzorów półstrukturalnych napisz równanie reakcji kondensacji dwóch cząsteczek glicyny (kwasu α -aminoetanowego). We wzorze produktu reakcji zaznacz wiązanie peptydowe.

Zadanie 1148 (3 pkt)

Poniżej przedstawiono schemat syntezy pewnego związku organicznego.

Zidentyfikuj związki organiczne A – B. W tym celu podaj ich wzory półstrukturalne.

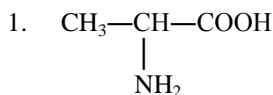
Związek A	Związek B	Związek C

Zadanie 1153 (3 pkt) I/2006/A2

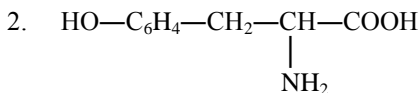
Na pewien peptyd zbudowany z aminokwasów o podanych niżej wzorach podziałano stężonym kwasem azotowym (V) i zaobserwowano pojawienie się żółtego zabarwienia.

Podaj nazwę aminokwasu oraz zapisz wzór fragmentu jego cząsteczki, który bezpośrednio bierze udział w opisanej reakcji.

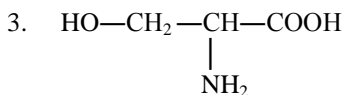
Podaj nazwę tej reakcji.

alanina

tyrozyna

seryna

1 – Nazwa aminokwasu: .....

2 – Wzór fragmentu cząsteczki: .....

3 – Nazwa reakcji: .....

Zadanie 1154 (3 pkt)

Studenci medycyny mieli za zadanie na podstawie poniższego tekstu zidentyfikować jedną z czterech substancji organicznych: **gliceryna, anilina, glicyna, nitrobenzen**.

Cząsteczki tej substancji ulegają reakcji kondensacji, w której obok głównego produktu powstaje także woda. Jeśli do produktu kondensacji dodamy roztworu siarczanu (VI) miedzi (II) a następnie będziemy wkraplać roztwór NaOH to powstanie osad o czerwono fioletowej barwie.

Której substancji dotyczy powyższy opis?

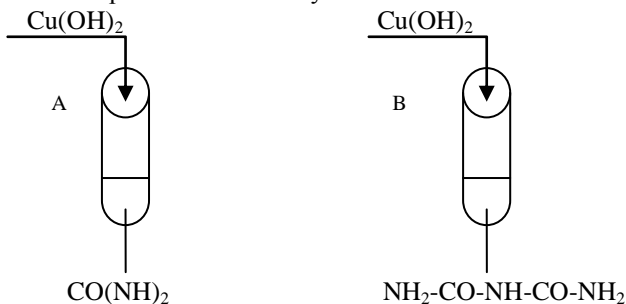
Opis dotyczy .....

Zapisz przykładową reakcję kondensacji wybranej substancji.

Jednym zdaniem wyjaśnij, co było przyczyna pojawienia się fioletowego zabarwienia?

Zadanie 1162 (1 pkt)

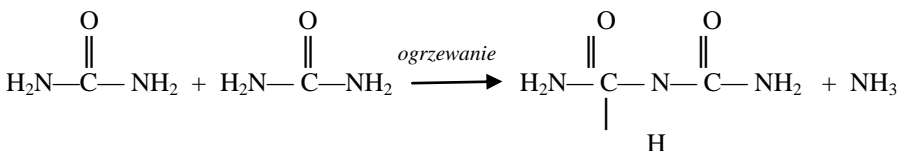
Przeprowadzono doświadczenia przedstawione na rysunku.

Zapisz, jakie objawy reakcji zaobserwowano w obu probówkach.

INFORMACJA DO ZADAŃ 1163 – 1164

Mocznik podczas ogrzewania ulega reakcji przedstawionej równaniem:

Zadanie 1163 (2 pkt) V/2007/A1

Fragment cząsteczki organicznego produktu powyższej reakcji stanowi wiązanie występujące między innymi w białkach. Narysuj ten fragment wzoru cząsteczki i podaj nazwę tego wiązania.

Fragment wzoru: .....

Nazwa wiązania: .....

Zadanie 1164 (1 pkt) V/2007/A1

Określ, czy przedstawiona w informacji reakcja jest reakcją substytucji, kondensacji czy polimeryzacji?

.....

Zadanie 1165 (1 pkt)

Pewien związek organiczny poddano dekarboksylacji otrzymując meta-aminofenol. Podaj wzór półstrukturalny związku, który poddano dekarboksylacji.

.....

Zadanie 1168 (4 pkt)

Do identyfikacji białek stosuje się próby: biuretową i ksantoproteinową. W poniższej tabeli podaj odczynniki, zmianę barwy białka pod wpływem tych czynników oraz rodzaj ugrupowania, które ten odczynnik wykrywa w cząstce białka.

	Reakcja biuretowa	Reakcja ksantoproteinowa
Odczynnik		
Przewidywana zmiana barwy		
Rodzaj zidentyfikowanego fragmentu cząsteczki białka		

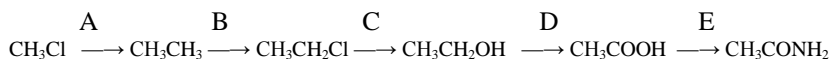
Zadanie 1169 (1 pkt)

Podstawą próby biuretowej jest reakcja dwumocznika z CuSO_4 w środowisku alkalicznym. Otrzymuje się wówczas związek kompleksowy o barwie fioletowej. Biuret (dimocznik) jest wynikiem kondensacji dwóch cząsteczek mocznika. Zapisz tę reakcję. Zaznacz wiązanie peptydowe.

.....

Zadanie 1170* (5 pkt)

Poniżej przedstawiono schemat syntezy pewnego związku organicznego.

- A) Zidentyfikuj związki organiczne i/lub ewentualne katalizatory, środowisko reakcji itp. A – E.

A	B	C	D	E

- B) Zapisz reakcje przedstawione w powyższym schemacie. Do ich zapisu używaj wzorów półstrukturalnych.

Reakcja A - .....

Reakcja B - .....

Reakcja C - .....

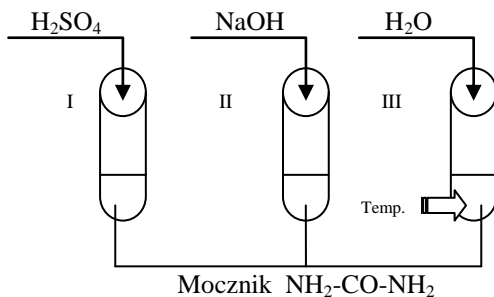
Reakcja D - .....

Reakcja E - .....

Zadanie 1175* (3 pkt)

Przygotowano doświadczenie w celu pokazania zachowania mocznika w zależności od pH środowiska reakcji.

Zapisz w formie cząsteczkowej i jonowej skróconej, za pomocą wzorów półstrukturalnych, reakcje zachodzące w każdej próbówce.

Reakcje w formie cząsteczkowej:

I - .....

II - .....

III - .....

Reakcje w formie jonowej skróconej:

I - .....

II - .....

Zadanie 1176 (4 pkt)

Zaproponuj doświadczenie, które zidentyfikuje gaz wydzielający się podczas działania stężonym kwasem siarkowym (VI) na mocznik.

Opisz, jak przygotujesz zestaw laboratoryjny, podaj spodziewane obserwacje, wniosek i zachodzące w doświadczeniu reakcje w formie cząsteczkowej.

Opis doświadczenia: .....

.....

Obserwacje: .....

Reakcje: .....

.....

Wniosek: .....

Zadanie 1182 (2 pkt)

Pewien tetrapeptyd zbudowany był z dwóch alanin i dwóch kwasów α -aminoetanowych.

Używając kodów trójliterowych aminokwasów zapisz wszystkie możliwe sekwencje tego tetrapeptydu.

Zadanie 1183 (3 pkt)

Narysuj, używając wzorów półstrukturalnych dipeptydy:

- a) glicyloglicynę,
- b) alaniloglicynę,
- c) waliloalaninę.

a) .....

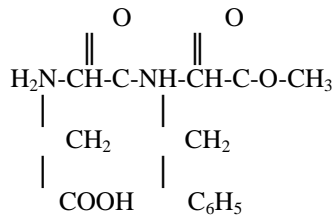
b) .....

c) .....

Zadanie 1192 (2 pkt)

Aspartam to substancja słodząca, wiele razy słodsza od cukru a jednocześnie wykazująca niską kaloryczność. W swojej budowie zawiera dwa rodzaje wiązań: peptydowe i estrowe.

Znajdź na poniższym rysunku te wiązania, zaznacz i podpisz.

Zadanie 1193* (3 pkt)

Za pomocą wzorów półstrukturalnych zapisz reakcje alaniny z:

- a) kwasem chlorowodorowym
- b) wodorotlenkiem potasu
- c) kwasem α -aminopropanowym.

Podaj nazwy systematyczne powstałych produktów organicznych.

Reakcja a) .....

Nazwa produktu organicznego: .....

Reakcja b) .....

Nazwa produktu organicznego: .....

Reakcja c) .....

Nazwa produktu organicznego: .....

Zadanie 1197 (2 pkt)

Aminokwasy z łatwością tworzą sole wewnętrzne. Jeśli przyjąć, że pH = 6 to punkt, w którym alanina istnieje w formie izoelektrycznej, zapisz jak będzie wyglądać ten sam aminokwas w roztworze o pH = 3 i pH = 10.

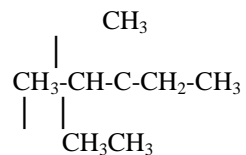
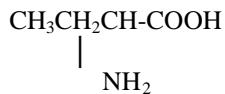
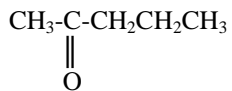
Zadanie 1211 (1 pkt) V/2002/A1

Podaj nazwy systematyczne związków:

I.

II.

III.

Nazwa związku I .....

Nazwa związku II .....

Nazwa związku III .....